

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 8. — ŠTEV. 8.

NEW YORK, MONDAY, JANUARY 11, 1926 — PONDELJEK, 11. JANUARJA 1926.

VOLUME XXXIV. — LETNIK XXXIV.

RAINEY NAPADEL MUSSOLINIJA

Kongresnik Rainey je napadel Mussolinija ter zahteval preložitve odobrenja glede uravnave italijanskega dolga. — Izjavil je, da se pripravlja nadaljna revolucija Garibaldi in da bo nova vlada zavrnila dogovor. — Mussolini hoče kopirati Coolidge-a.

WASHINGTON, D. C., 10. januarja. — Kongresnik Henry Rainey iz Illinois, demokratični član komiteja za pota in sredstva, je napadel Italijo. V svojih opazkah glede te dežele in Mussolinija je šel celo tako daleč, da ga je moral poklicati k redu načelnik komiteja, kongresnik William Green iz Iowe.

Vlada Mussolinija, — je rekel Rainey, potem ko je navedel dolg seznam avtoritet, — se je vzdržala z nasiljem. Umori so bili običajni v Italiji in včasih je bilo nemogoče dobiti koga, ki bi zasledoval moralce. V Italiji imamo sedaj najbolj nevarno in najbolj izrazito despotstvo sveta.

Kongresnik Rainey je navedel neštete izrečke iz listov, izjave javnih moč in druge dokaze v potrdilo izjave, da vzdržuje Mussolini vrhovno silo s pomočjo najbolj nestalnih metod. Nadalje je povedal komiteju, da organizira neki član družine Garibaldi v Franciji na tajnem "novo Garibaldijevo legijo," ki bo korakala proti italijanskemu diktatorju ter zopet ustanovila v deželi prostost vlade.

— Ker se blizu taka kriza, — je rekel, — ali je varno dati nova posojila diktatorju, ki vlada le s pomočjo umorov in sila? In to po svetovni vojni, o kateri smo mi vsi domnevali, da bo prinesla svetu mir in prostost? Ali je sedanjí čas v ekonomski zgodovini Italije primeren, da se določi, kakšne bodo razmere v Italiji v tridesetih ali celo petdesetih letih od sedaj naprej?

Zavrnitev bo gotovo sledila, ko bo izpremenjena italijanska vlada. Ker ne bomo praktično ničesar dobili od njih v teku petih let, in ne dosti v teku desetih, bi bilo dobro, če kongres preloži na poznejši čas uravnavo obresti, dokler ne bo v Italiji ustanovljena vlada, ki se bo boljše prilagajala ameriškim idealom, s katero bomo lahko postopali na skupnem temelju in ki bo v onem času lahko določila plačilno zmožnost Italije.

Načelnik komiteja je tedaj prekinil Rainey-a ter rekel, da je neprimerno kritizirati v zvezi z dolgom notranjo politiko kake inozemske vlade.

Kongresnik Rainey ni na to ničesar odgovoril.

Ameriška komisija za fundiranje dolga ni bila tako zabita, da bi sprejela brez preiskave položaj Italije, je rekel kongresnik Charles Crisp iz Georgije. Kongresnik Hull iz Tennessee ga je vprašal:

— Ali predstavljajo pogoji uravnave najvišje številke, katere je mogla komisija dobiti od Italije?

— Absolutno, — je odvrnil Crisp.

— In na drugi strani, — je nadaljeval Hull, ali predstavljajo najnižje številke, v katere je mogla privoliti ameriška komisija?

— Da, gospod.

Potem ko je opisal Crisp obisk komisije pri predsedniku ter njen dogovor z njim, je vzkliknil:

— Gospodje, kaj bi se zgodilo s tem dolgom in dolgovih drugih zaveznikov, če bi bila Nemčija zmagovita v vojni? Kje bi bile Združene države danes? Mesto da znižujejo svoje davke, bi morali plačevati ameriški davkoplačevalci milijone in milijone nadaljnjih dolarjev, in vaših otrok otroci bi morali delati za Nemčijo.

MILAN, Italija, 10. januarja. — Italijanski ministrski predsednik Mussolini, ki je znan radi svoje klepetavosti, je prišel do prepričanja, da bi bil sistem predsednika Coolidge-a boljši celo v Italiji. Novo geslo zanj in njegove pristaše se glasi: — Čuječnost in molk.

Molčimo ter naša dejanja naj govore — je nova ideja megakomana.

Spor med Ameriko in Mehiko.

Spor med Združenimi državami in Mehiko radi mehiških postav glede zemljišč in petroleja. Državni department je izjavil, da kršijo nove postave obljubo, dano leta 1923.

WASHINGTON, D. C., 10. jan. Državni department je formalno protestiral proti mehiški zakonodaji, z izjavo, da vsebuje taka postava gotove določbe, ki kršijo zagotovila, katere je dala Mehika, ko so jo leta 1923 Združene države priznale.

Ni še znano, kakšno obliko je zavzel protest državnega departmenta, a priznalo se je, da je ameriški poslanik Sheffield formalno protestiral pri mehiškem zunanjem uradu.

Ameriški protest je bil sklenjen po izmenjavi diplomatskih not tekom razprave o obeh postavah v mehiškem parlamentu. Ta izmenjava pa ni bila uspešna, ker ni mogla izločiti proti-ameriških točk v predlaganih postavah. Obe postavi temeljita na členu 27 mehiške ustave, ki je že ob številnih prilikah vzbudil odpor ameriške vlade.

V protestu poslanika Sheffielda ni navedeno, kaj nameravajo storiti, v slučaju, da ne bo dala Mehika primernih zagotovil glede zavarovanja ameriške lastnine.

Kot se je včeraj izvedelo, sta o tem razmišljala predsednik Coolidge in državni tajnik Kellogg ob času, ko je bil zadnjega junija poklican Sheffield v Washington na konferenco glede mehiškega položaja. Ob onem času je objavil Kellogg najmočnejšo izjavo ameriške vlade glede odnosov z Mehiko. Rekel je, da je mehiška vlada na preizkušnji pred celim svetom in da ne morejo Združene države trpeti "kršenja obveznosti" od strani mehiške vlade.

Vodovje Seine je pričelo upadati.

Nevarnost preplave v Parizu je minula, ko je pričelo upadati vodovje Seine. — Predmestja so trpela veliko škodo.

PARIZ, Francija, 10. januarja. Ker je pričela reka Seine polagoma upadati in ker je bilo zadnje dni mrzlo in lepo vreme, je ušel Pariz nevarnosti preplave, ki je pretila mestu radi neobičajnih in trajnih nalivov od Novega leta naprej.

Predmestja so trpela precej škode, ker so bile prekinjene komunikacije ter preplavljene kleti. Povzročeno škodo cenijo na petsto milijonov frankov.

BRUSELJ, Belgija, 10. jan. — Položaj povzročen vsled preplav v Belgiji, se je izboljšal. Mednarodni vlaki zopet vozijo. Črta med Parizom in Bruseljem pa je še vedno izpostavljena zamudam, katerih ni mogoče preprečiti. Večina premogovnikov v Lige bazinu le deloma obratujejo. Tvornice in naprave za izdelovanje koks bodo v ponedeljek obnovile obratovanje.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

— Italija je imela že dovolj praznega razkožja ter potrebuje sedaj uspehov, ki bodo govorili zanjo.

Pogajanja brez konca in kraja.

Premogarji so odločni. — Delodajalci so se prenehali smehljati, ko se nadaljuje bitka za uravnavo. — Prva nedeljska konferenca. — Arbitracija je glavna ovira.

Piše John J. Leary.

Antracitni premogarji in delodajalci so sestali v soboto popoldne v Union League klubu. Dobri opazovalci so se bali, da bo to zadnji napor v sedanjem času, da se doseže prijateljski dogovor, s katerim bi napravili konec stavki, ki se je pričela prvega septembra preteklega leta.

Prvokrat v zgodovini antracitnih mezdnih pogajanj se je vršila seja tudi v nedeljo. To dejstvo so razlagali bolj pesimistično razpoloženi kot znak, da bo vzporeden zadnji obupni napor, da se zagotovi mir v industriji, in če se bo ta napor izjalovil, se bosta obe stranki vrnila domov, da se lotita drugih poslov.

Nekaj tega pesimizma se je pojavilo tudi v uradnem ugovoru, ki je bilo izdano po sestanku, trajajočem tri ure in pol.

Mrtvilo obstaja še naprej kajti delodajalci vztrajajo na svojem stališču arbitracije, dočim nasprotujejo premogarji arbitraciji v katerikoli obliki.

Mrkosti je bilo paziti tudi na obrazih članov obeh skupin, ko so zapuščali hotel. John L. Lewis je bil blede in izgledal je odločno, ko je rekel poročevalcem, da ne more ničesar izjaviti. Njegovi tovariši so bili istotako poparjeni. V skupini delodajalcev je izgubil celo vedno veseli major Angls svoj smehljaj.

Neoficijalna poročila glede sestanka javljajo le malo več kot uradna. Soglasno s temi poročili so spravili na površje vse načrte, ki bi involvirali arbitracijo, a premogarji so zavrnili vse.

Čehi preiskujejo madžarsko zaroto.

Čehi zahtevajo od Lige narodov polnomoč, da preišče mala antanta v družbi Lige veliko madžarsko ponarejevalno zaroto.

LONDON, Anglija, 10. jan. — Čehoslovaška je predlagala narodom, ki tvorijo malo antanto, naj stavijo Ligi narodov predlog, da se uvede skupno preiskavo glede političnega motiva, stoječega za široko razpredeno ponarejevalno zaroto francoskih bankovcev.

Neko nepotrjeno poročilo ki je dospelo semkaj iz Budimpešte, pravi da je sklenila madžarska vlada zatrepti organizacijo "Probujačih se Madžarov", skrajnih nacionalistov, ki hočejo povratek monarhije ter svetovno vojno proti zavezniškemu narodu. Ta organizacija je pripravljena upirati se vsakemu poskusu.

Poročila iz madžarskega glavnega mesta pravijo, da so politijske oblasti še vedno aktivne in da so prijeli ravnatelja kartografičnega urada, Hajtsa. Slednji je bil aretiran na temelju priznanj uslužbencev zavoda, ki so bili prej are-

Ognjenik Vezuv še vedno bruha.

Glavna reka lave iz kraterja je sedaj tisoč čevljev dolga. — Prebivalstva se je lotil teror. — Konec normalnega življenja v ogroženih mestih.

NAPOLJ, Italija, 10. januarja. Ognjenik Vezuv, ki je nadaljeval s svojo aktivnostjo, s katero je pričel pred par dnevi je grmel in sopihal ves včerajšnji dan, čeprav ni bilo opaziti nobene izdatne izpremembe. Lava je pričela teči iz kraterja s povečano silo.

Vulkanologi, izvedenci glede ognjenikov, so izdali celo serijo pomirljivih ugovorov, in čeprav so ta ugovorila priobčila lokalni časopisi, obračajo prebivalci mest, ki leže ob vnožju ognjenika, svoje plašne oči proti kadečemu se vrhu gore. To je prav posebno resnično glede večjih mest Torre Annunziata in Mesina, ki ležita na gni strani ognjenika kjer je krater najtanjši in kjer se bo najbrž razsul.

Glavna reka lave je dosegla dolžino več kot tisoč čevljev, manjše reke pa tečejo iz severnega žrela kraterja.

Vso noč je nutil vrh ognjenika veličasten, a grozen prizor. Plameni so švigali iz kraterja in po vsaki eksploziji so se dvignili v zrak oblaki dima isker in pepela.

SIENA, Italija, 10. januarja. Skupine delavcev Rdečega križa ter družbe Misericordia iz Siene so nudile včeraj pomoč kmetom iz Anabata okrajja ki so postali brez streh vsled včerajšnjega potresa. kateri je porušil številne hiše ter lahko poškodoval več ljudi.

Lahki sunki, ki so sledili glavnemu sunku, so se zjutraj polegli in možno je bilo pregledati rove živega srebra, katero so malo poškodovani.

Večina prebivalcev se ni hotela vrniti v svoje domove.

Kardinal Hayes odpotuje iz Rima.

RIM, Italija, 8. januarja. — Kardinal Hayes je s svojimi spremljevalci zapustil Rim ter se napotil po kratkem bivanju v Napolju proti Združenim državam.

Tiranji Aretiranih je bilo dvajset oseb v zvezi s ponarejevalnim škandalom. Tukajšnji diplomatje pravijo, da ni bilo mogoče dosedaj dobiti nobenega dokaza, da je bila madžarska vlada zapletena v zaroto. Odločni nastop Bethunove vlade je napravil tukaj zelo ugoden vtis. Če pa bi se izkazalo, da je vlada prizadeta, je vedela za zaroto ter ji dala potuho, bi bili zavezniki upravičeni zahtevati odškodnino na temelju dogovora iz leta 1921, v katerem se je obvezala Madžarska, da ne bo skušala spraviti na prestol nobenega Habsburžana in da ne bo razpisala volitev brez privoljenja zaveznikov.

Pozor čitatelji!

Ravnokar smo prejeli še nekaj

BLAZNIKOVH PRATIK.

Kdor jo hoče imeti, naj jo hitro naroči.

CENA JE 25 centov.

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street
New York City 100

JOHNSON IZPREMENIL SVOJE NAZORE

Znani "Pussyfoot" Johnson je pričel dvomiti o prednostih Volsteadove postave. — Prejšnji suhaški radikalec priznava pravico človeka, da pije. — Sedanja postava ne dosega njegovih pričakovanj.

Nekateri ljudje pijejo in drugi ne. Pitje je stvar osebnega okusa. Človek ima pravico piti, če hoče in dobiti pijačo, katero želi.

Do takih zaključkov je prišel William E. Pussyfoot Johnson, prejšnji bič mokračev v tej deželi in sedanjí ravnatelj glavnega evropskega urada Lige proti alkoholizmu v Londonu.

Mož, ki je izgubil eno oko, ko ga je leta 1919 napadla množica dijakov na cesti, je omilil svoje stališče napram problemu opojnih pijač. Neprestani val neugodnih komentarjev glede prohibicije, ki je prihajal v njegov urad v Londonu iz te dežele, je imel svoj učinek na njegova naziranja. Bolj previden je v izbiri svojih besed.

S poročevalcem nekega newyorškega lista je razpravljal o dobrotah in nedostatkih prohibicijske zakonodaje. Noče še reči, da je povzročila Volsteadova postava ravno toliko ali še več škode kot pa dobrega. Ni hotel povedati, da je bilo učinkovanje te postave v gotovih smereh škodljivo, a je priznal, da je mogoče nekaj resnice v ne-prestanih trditvah, da se pije sedaj ravno toliko žganih pijač kot poprej, vsaj v New Yorku in drugih velikih mestih.

— Pitje je stvar osebnega okusa, — je rekel. — Človek ima pravico piti, če hoče. To pa ne pomeni, da naj se družba ne zavaruje pred žganjarskimi interesi. Ves moj napor je sedaj posvečen ustavljenju proste prodaje pijače. Mislim, da ima družba pravico zavarovati samo sebe pred prodajalci žganja, od katerih dobe otroci, kronični pijanci in drugi neodgovorni ljudje karkoli hočejo.

— Prohibicija gotovo ni taka kot smo želeli da bi bila, a nobena postava ne posluje dovršeno. Kritiziranje Volsteadove postave od strani odličnih ljudi je bilo kaj strogo.

— Če je Volsteadova postava slaba, naj jo prihodnji kongres razveljavi potom večinskega glasovanja. Razveljavljenje prohibicijskega amandamenta pa bi bilo bolj težko. Sploh pa ni treba, da bi razveljavil ta amandament, če noče narod Volsteadove postave. Prohibicijski amandament napravlja le ustavnim sprejem takih postav kot je Volsteadova. Odpravite slednjo in pijača se bo vrnila.

Pasijonske igre bodo leta 1927.

MONAKOVO, Nemčija, 10. jan. Oberamerigauske pasijonske igre

se bodo vršile leta 1927, ne pa leta 1930 kot je bilo sprva določeno. Zadnja predstava je bila leta 1922. Potem so bili igralci obiskali Združene države.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so na te cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1600 Din. — \$18.80 2000 Din. — \$37.40 5000 Din. — \$93.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.20 500 lir \$22.00

300 lir \$13.50 1000 lir \$43.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljave, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po možnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarijev in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BEZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y. Telephone: Cortlandt 4697

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Printed and Published by
SLOVENIO PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, president Louis Benedik, treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

So celo leto velja list za Ameriko \$7.00
in Kanado \$6.00 Za pol leta \$3.50
Za pol leta \$3.00 Za mesecnatva za celo leto \$7.00
Za četrt leta \$1.50 Za pol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljno in praznično.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnika, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

OTROCI V TVORNICAH

Pred enim letom se je vršilo v Massachusetts ljudsko glasovanje glede tega, če naj državna zakonodajala odobri ali pa odkloni amandment k zvezni ustavi, ki se tiče dela otrok in nedolastnih. Državljeni te industrijske države so se izrekli s pretežno večino glasov za to, da se zavrne ta amandment k zvezni ustavi.

Zakaj so glasovali takrat volilci Massachusettsa, ki obstajajo večinoma iz industrijskih delavcev, proti temu ustavnemu amandmentu? Ker se jim je s pomočjo intenzivne več mesecev trajajoče in z obilnimi denarnimi sredstvi financirane propagande ubilo v glavo da bo sprejem ustavnega amandmenta oumogočil zaposlenje vseh ljudi, starih manj kot osemnajst let. Tem moškim in ženskam, katere je večinoma do kosti izkoriščala tekstilna industrija sama se je lagalo, da gre pri tem za delavstvu sovražno odredbo, ki se obrača posebno proti priseljenim tekstilnim delavcem v državah Nove Anglije, dasiravno je jasno, da je ravno tekstilna industrija radi sramotno nizkih mezd, katere plačuje, v glavnem navezana na delo otrok. Popje, ki se v prvi vrsti vršilo to nesramno propagando, so prisegali, da so oni sami s podjetniki vred za o umurno delo in za najbolj obširno varstvo otrok in žensk v industriji.

Kaj pa doživljamo sedaj, potem ko so industrijski delavci napravili podjetnikom veliko uslugo? Nič drugega kot to, da so organizirani tekstilni industrijski te države predložili državnemu senatu predlogo, soglasno s katero naj bi se podaljšalo število delavskih ur za ženske na deset ur ter dalo vsem osebam, starih manj kot 21 let, pravico da se jih izkorišča po deset ur na dan.

Pomen tega predloga je kaj lahko spoznat. Za ženske obstaja danes v Massachusetts osemurni delavni dan. Kdor ima le količkaj pojma, s kakšno intenzivnostjo se dela danes v tekstilnih tvornicah, koliko stolov je odkazanih vsakemu uslužbencu, ve tudi, da je osem ur takega dela za telesni ustroj ženske preveč in da bi bilo treba boriti se z vsemi silami za sedemurni delavni dan. Kaj pomenja osemurni delavni dan za poročeno žensko, ki predstavlja velik del tekstilnega proletarijata v državah Nove Anglije? Pomenja dvanaesturni ali celo štirinajsturni delavni dan, kajti treba je pristeti štiri ali celo pet ur za hišno delo, katero mora opraviti tvorniška delavka doma po završenem delu v tvornici.

Se večja pa je infamija, če hočejo milijonarji, ki črpaajo svoja premoženja iz suženjskega dela žensk in nedolastne dece, zaslužiti za devet ur na dan vse ljudi, stare manj kot 21 let. To pomenja, da se hoče štirinajstletne otroke, prav, kot dvanaestletne in dvajsetletne izkoriščati dan za dnem po devet ur, uničevati njih življenje. Ti ljudje, kojih lastni otroci ostanejo v šolah in zavodih, pišejo manj kot eno in dvajset let ter menijo s tem štirinajst let in petnajstletne, katere se sime na temelju sedanjih postav zaposliti le za kratke ure v industrijah države. S svojimi trikomi pa vodijo za nos nerazsodne mase, ki ne znajo zreti na trike kapitalističnih priganjačev.

Delavstvo držav Nove Anglije bi moralo posvetiti tem izkoriščevalcem na tak način, da bi si nikdar več ne drznili na dnevno laž.

Tudi v drugih državah se vrši velika agitacija proti zveznemu amandmentu glede dela otrok, posebno v južnih, kjer je delavstvo večinoma neorganizirano ter obstaja iz črnece, katerih podjetniki sploh ne smatrajo za ljudi, pač pa, kot v starih časih, za trgovsko blago, ki je naprodaj in ki ne prinese visoke cene.

Ker prevladujejo v južnih državah naravnost idealne razmere za izkoriščevalce, prete tekstilni baroni Nove Anglije, da bodo premestili svoje naprave v južne države ter pustili bele delavce v Novi Angliji na cedilu.

Izvedenje takega sklepa pa bi bil zvezano z velikimi stroški in neprijetnostmi in vsled tega bo preteklo še precej časa, predno bodo podjetniki izvedli ali skušali izvesti svojo nakano.

Razne vesti.

Koliko zaslužijo šahisti.

O tem govore velikanske svote, ki so jih dobili šahovski mojstri za svoj prihod na šahovski turnir v Moskvi. Fond turnirja znaša 60 tisoč zlatih mark. Od teh dobila Capablanca in Lasker vsak polovico. Capablanca je prejel za svoj prihod 10.000 mark in pa 6.000 mark za potne stroške, ravno toliko tudi Lasker. Ostali šahisti so prejeli po 600 mark za udeležbo in potovanje. Izjemni gosti najbrž so Marshall in Torre, ki bosta za svoje dolgo potovanje gotovo zaslužila večji odkupnino. — Tu gornjih števil je razvidno, da sta Lasker in Capablanca postavljeni za nekaj razredov iznad Bogoljubova, Rubinsteina in drugih mojstrov.

Deset let od sveta odrezani.

Ruski parnik "Worokskije" je pristal te dni ob nekem otoku v Beringovem prelivu. Prebivalci so povedali, da v njihovem pristanu ni pristal že deset let noben parnik. Vseled tega tudi niso ničesar vedeli o izprehajih, ki so se dogodile med tem časom na svetovni in specijelno v Rusiji.

Fašistovske metode.

Vsi protifašistovski dokazi so uničeni.

Fašizem trdi, da ga bo občudoval in posnemal ostali svet radi njegove preteklosti, ko je rešil Italijo in ostalo Evropo pred boljševizmom; radi njegove sedanosti, ker ima zdrave finance in ideale in radi njegove bodočnosti, ker bo zgradil novo civilizacijo.

Te trditve je skrajno težko preiskati. Skrbna cenzura je uničila vse navadne vires zgodovine gibanja, ki je, čeprav star komaj pet let že sedaj ovito v oblak legend. — Ko ti sleherna ima seveda fašistovsko moralo. Spisov Matteottija, naprimer, ki so tako zanimivi za razumevanje notranjega delovanja fašistovskih financ, ni mogoče najti v nobeni knjigarni ali javni knjižnici v Italiji.

Vsi dokazi proti trditvi Mussolinija in njegovih pristašev, da so pristni domoljubi, katere je ženi,

Umetna industrija vojne.

Tekom vojne se je ustanovilo v teh mestih obsežno umetno industrio za potrebe armade. Prav posebno je uspeval ekonomski paradoks, jeklarska industrija v deželi, ki nima niti premoga niti železne rude. Obsčen kapital je bil investiran v tej industriji, deloma s po redovanjem Diskontne banke, vojne stvaritve dveh bratov Perrone, kojih ambicija in domoljubje sta bila brezmejnaja.

Ta banka, ki je morala dojeti velikanjskega novorojenca, sa je tudi direktno zapletla v kekolalne industrijalne afero. Ansaldo naprave, Glavna nasprotnica te banke je bila tekmovalna banka prakega pokolenja, Banca Commerciale, koje ravnatelj, Toepfitz, rojen poljski Žid, je razdražil nacionalistične instinkte bratov Perrone vsled svojega izvora in njih ambicijo z varnim oprijemom

Benito Mussolini.

naroda spraval na površje leta 1921, so bili skrbno sekvestrirani.

Preteklosti pa ni tako lahko izbristati ali izpremeniti, niti ne s pomočjo brezobzirnega in povsod navzočega policijskega sistema. Ali sta Mussolini in njegova organizacija rešili Italijo? Izpod česa?

Brez ozira na podrobnosti je bil leta 1920 socializem vsemogočen v deželi. Leta 1925 pa se je izgnil ter bil izobčen. Mi moramo preiskati, če obstoja med tem razvojem in fašizmom kak odnosaj vzroka in učinka in če je glavna baharija fašizma potvora.

Leta 1920 se ni italijanski socializem dosti razlikoval od socializma ostalega sveta. Bila je to medla zveza med osebami z dvema načina misljenja, onimi, ki so hoteli revolucijo takoj s pomočjo nasilja, in onimi, ki bi radi dosegli svoj program s pomočjo topnjavih, miroljubnih procesov. Ljudje iz prve vrste so se imenovali po vojni komunisti. Ti so imeli premoč v socialistični politični stranki. Njih načelnik je bil Graziadei. Ostali pa so se nazivali reformiste. Imeli so pretežno večino v konfederaciji dela, v zvezni strokovnih unij in vodilo jih je več moč.

Ta dualizem je obstojal tudi med vojno pod drugimi imeni. — Mussolinijeva samaga lahko smatra mo kot pred-komunističnega voditelja levega krila političnih socialistov.

Vsled kulturnih in ekonomskih razmer v Italiji so bili revolucionarji socialisti na eni strani številnejši odločnejsi kot v drugih evropskih deželah, dočim se bile strokovne unije slabše organizirane, bolj ponižne v svojih zahtevah in bolj obotavljajoče se v teoriji kot kje drugod. Njih skupna sila je bila skoro izključno omejena na industrijalno pokrajino severa, na mesta Turin, Genova, Milan, Bologna. Vseled tega je bil italijanski socializem le navidezno enoten. V resnici pa je krilo med dva nasprotna stranki,

kateroga je imela njegova banka na industrije dežele.

Ni treba poseči daleč v politično zgodovino zadnjih par let, da človek spozna, da so resnične tajnosti zapre v privatnih knjigah velikih bankirjev, ki igrajo kot razred, v vedno večji meri glavne vloge v zgodovini modernih demokracij.

Bitka bank se je končala z likvidacijo Perronijev ter njih Diskontne banke, dočim se je boj med delavci in njih delodajalci končal z najbolj odločnim porazom prvih v vsej zgodovini dvajsetega stoletja.

Politično je bil Giolitti na strani delavcev, in Toepfitz je bil brez dvoma zaveznik Giolittija, dokler ni slednji padel iz gotovih osebnih razlogov. Nobenega velikega gibanja, ki involvira življenja stotnin tisočev ljudi, pa ni mogoče voditi brez denarja. — niti pohoda 100.000 fašistov proti Rimu, niti stranke po vsej Lombardiji. — Fašizem in komunizem sta imela vsak svojo blagajno, katero je ohranil velikodušno anonimni dobro napolajeno. Ekonomska posledica vojne je bilo v Italiji uničenje onih industrij, katere je ustvarila vojna. Angličani so z velikim ez-nizom dvignili ceno svojega premoga do višin, katerih niso še nikdar preje poskusili. To je bila edina potrebna stvar, da se uniči "domoljubne industrije" jekla in potom njih vse jeklo uporabljajoče industrije v deželi.

Italija je bila že leta 1920 kup avzvalin, v katerem je izvajala industrijalna, finančna in moralna depresija svoj učinek. Zmaga je prinesla deželi le naslednje: posestvijo razred se je za več mesece prepuštil letargiji obupa.

Edini možje v deželi, katerim je prinesel mir dobiček, so bili seveda socialisti, in sicer oni levega političnega krila, ki so bili pred vojno nevtrolei in ki so postali sedaj, v njih veliko presenečen, je naenkrat mojstri položaja. — Ako bi edina organizacija, ki je ostala na nogah, strokovne unije, sledila njih vodstvu, bi ustanovi-

li nadaljno diktatorstvo proletarijata.

Skupina Mussolinija, ki je komaj eno leto poprej zbijala šale na račun stranke, se je naenkrat skrčila na skupino mrkih, slabo prehranjenih mož v uradništvu lista brez denarja. Pretežna masa vračajočih se delavcev je hitela pod rdečo bandero, v nedolostnem upanju, da bo dobila dela in jela. Voditelji strokovnih unij pa niso bili tako srečni kot teoretični socialisti. Ivornice so vsepovsod krčile število delavcev, vedno na računajoče članstvo strokovnih unij je izgubilo delo in vse je kazalo, da ne more nobena stvar preprečiti nasilne izpremembe v državi, katero so si oni zadnji želeli. Tako je prišlo sedenje tovarn, ki se je končalo nenadno z osebnim intervencijo Giolittija, ki je dajala delavskim tvorniškim svetom pravico informirati se glede notranjega stanja biznasa.

Tekom tega časa je obstojala intervencija fašistov v glavnem le iz motanja kamenja, ki je bilo po-verjeno majhnim dečkom.

O nadaljnih fašistovskih metodah bomo jutri razpravljali.

NOVICE IZ SLOVENIJE

Smrtna kosa.

Umrla je v Kandiji pri Novem mestu vdova Frančiška Kušljan, mati A. Kušljana, posestnika in gostilničarja v Kandiji.

— V Loki pri Zidanem mostu je umrl v starosti 70 let Dragotin Jencić, vpokojeni železničar.

— V Škofji Loki je umrl Peter Forčič, uradnik drž. železnice.

— V Ljubljani je preminul na poslednjih operacijah Joško Zore, bivši pismonoša v Kamniku.

— V Čušnjicu pri Železnikih je umrla po daljši in težki bolezni Zorka Demšarjeva, iz ugledne rodbine v Čušnjici.

— Umrl je v Trzinu po daljšem bolehanju Anton Vučina, okrožni zdravnik v Trzinu. Pokojnik je bil star 69 let. Bil je izhoren in pri-ljubljen zdravnik in je služboval v Krškem, Senožečah in Toplicah na Dolenjskem, v Trzinu pa je bil 13 let okrožni zdravnik.

Ciganska goljufa.

K posestniku Gregorju Jelen-u in Jožetu Ušmelju v Železnikih sta prišla pred kratkim dva cigana s konji in jih pričela prodajati oziroma ponujati v zamenjavo. Ko je bila kupčija sklenjena in sta cigana odšla, sta posestnika uvidela, da sta bila ogoljufana za krog 6750 Din. Oškodovanca sta prijavila zadevo orožnikom.

Boj s panterjem.

Iz Bombaja poročajo, da je imel neki angleški državni uradnik po imenu Clement Ayerst na love-strasnen doživljaj. Streljal je na panterja, a ga je s prvim strelom zgrešil, z drugim pa samo ranil. Preden je mogel puško vnovič nabasati, ga je razjarjeni panter skočil in med lovecem in zverjo se je vnel boj na življenje in smrt. Život ob životu sta se borila, zver je loveca strašno obledovala s šapami, ta pa jo je z vso silo stiskal za gohtanee. Med bojem sta oba padla v globok jarek, pa je panter med tem loveca parkrat ugriznil v roko. Slednjič se je lovec posrečilo panterja zadaviti. Poročilo pravi, da je hudo razmesarjen lovec par dni zatem umrl za zastupljenjem krvi.

Dopis.

Sublet, Wyo.

Že dolgo časa ni bilo nobenega dopisa iz naše okolice. Ko ravno pošiljam naročnino za Glas Naroda, bom napisala par vrst.

Posebni novice ni tukaj. Premogorov No. 5 obratuje vsak dan, No. 6 ja samo 2 do 3 dni na teden. Zimo imamo zelo lepo. Ni snega in tudi mraza ne. Jaz in moja družina smo že tukaj okoli 30 let, pa še tako lepe zime ni bilo kot letos. Ko bi zdaj prišel senkalj Mr. Anton Terbovec, bi mislil, da je prišel v Californijo.

Končno pozdravljam vse čitatelje in čitateljice Glas Naroda, ki sta za želim obilno uspeha, sledila njih vodstvu, bi ustanovi-

Peter Zgaga

Neka sitna ženska se je vozila v kani, poleg nje je pa sedel pijanee, ki se je neprestano naslanjal nanjo in hotel na njo naslonjen zaspati.

Vsa ogorčena vstane ter gre k motormanu rekoč:

— Ali se smejo pijani ljudje v kari voziti?

Motorman jo pogleda od vrha do tal, nato ji ja skrivnostno na-mežikne in zašepče:

— Ne, gospa, pijanih oseb ne smemo prevažati. Toda če boste lepo mirno sedeli in mirovali, vas ne bom vrgel iz kare.

*

V nedeljski šoli je utrjeval duhovnik otroke v sveti vori ter jih vprašal, če pri njih doma kaj molijo pred jedjo in po jedi.

Nekateri so rekli da je, nekateri, da ne.

Končno je vprašal najmanjšega:

— Ali molite pri vas pred jedjo in po jedi?

— No, — ga je šilil duhovnik — ali izpregovori tvoj oče pred jedjo kako božjo besedo?

— Seveda, — je odvrnil mali: — Skoro vsaki dan pravi mame: Sveti Bog, ta župa pa prav po-gnojnice diši ...

*

Dobil sem pismo v katerem mi nekdo očita krivo vero.

Vera je vedno enaka. Le upanje in ljubezen sta večji.

*

Italijanski ministriški pred-sednik Mussolini je v svojem zadnjem govoru izjavil, da je ameri-ki predsednik Coolidge njegov ideal, da se bo zanaprej držal njegovih načel — in molčal.

Du, skrajni čas je, da Mussolini že enkrat umolkne. Obenem je pa tudi skrajni čas, da Coolidge enkrat izpregovori.

*

Da to je življenje ... Po morski obali sta se izprehajala. Ona vitka in krasna kot jelka, on postaven in močan — vzor-moške lepote.

Golčala sta kot dva goloba, vsako minuto sta se trikrat objela in desetkrat poljubila.

Ljudje so ju z naslado opazovali ter se divili tej prevrženosti ljubezni.

Nihče ni domneval, da sta poročena.

Pa sta bila kljub temu poročena.

On je imel ženo v Evropi, ona pa moža nekje na Zapadu.

*

Vsak fant vam bo povedal, da dosti rajši vidi, če se mu deklica na cesti nasmeje kot da se mu zasmeje.

*

V starokrajskih listih večkrat čitamo o nesrečni in needrešeni Koroski.

Zadnjič je celo stalo v časopi-sih, da se pripravljajo jugoslovanski nacionalisti na napad ter da hočejo osvoboditi zaslužjene brate.

Pred petimi leti je bil čas. Sedaj je najbrž prepozno.

Beogradska vlada, ki nima prav-posebno občutljive vesti, ho tudi ta velik greh prenačala z lahkoto.

*

Balkanske države so sklenile pogodbo, da ne bodo druga druge napadle.

Pogodbo so podpisali zastopniki Jugoslavije, Grške, Bolgarske, Turške in Rumunske.

Ka se hoče ... Predpust je in pust se bliža. V sedanjem času marsikdo res ne ve, kaj dela, kaj govori in kako strašno se smeši.

*

Otrok véasi res ne ve, kaj govori. In baš vsled tega zastavi sempatam tako vprašanje, da človeku kar sapa zastane.

Tako je naprimer štiriletna deklica vprašala svojo mater:

— Mama, zakaj si se pa poročila z očetom?

Mati jo je vzela v naročje ter vzkliknila:

— Tak tudi tebi se že čudno zdi, moj ljubi otrok!

Slovensko Amerikanski Koledar

za leto 1926

ima sledečo vsebino:

Pesem

Koledarski del.

Poglavje o praznikih, letnih časih in mrkih.

Premogovna industrija v Ameriki.

Detektivska zgodba.

Svetovna mesta.

Divji konji v Montani.

Inženirska čuda preteklosti.

Gumij — novo zlato svetovne finance.

Strašna bolezen — rak.

Doživljaji lačnega v New Yorku.

Tam za brezami.

Sibirskie slike.

Abdel Krim.

Dogodek na ladji.

Angleški državnik Lord Curzon.

Pleme in pol na Norfolk otoku.

Strup v kriminalistiki.

Izgubljeni kontinent.

Življenje v morskih globlinah.

Prodiranje v polarno ozemlje.

Amušden o svojem polarnem letu.

Hjalmar Branting.

Kitajska.

Sunjatsen.

Koliko se popije na svetu.

Ustroj telesa in značaj.

Načrt novega koledarja.

Pavel Hindenburg.

Smrt Roberta La Folletta.

Doživljaji v džunglji.

Vpliv nikotina.

Židovska univerza.

Uporaba nekaterih zdravilnih rastlin.

Vpliv podnebja na duševne bolezni.

Raznoterosti.

Smešnice.

KOLEDAR KRASI OBILO RAZNIH SLIK.

Cena 50c

Naročite ga takoj, ker smo ga tiskali le omejeno število.

"GLAS NARODA"
82 CORTLANDT STREET
NEW YORK CITY

Branislav Nušić:

OBČINSKO DETE.

ROMAN DOJENČKA

(Nadaljevanje.)

Nekoč ga je sam župan zapazil, da je pijan, ali pisar mu pravi: — Ako sem pijan, se bo že izkazalo, a ne trpim, da se mi to reče. So, ki pravijo, da je pisar bolj učen kakor pa učitelj, ker je videl mnogo svetlin in mnogo povedati. On je videl celo ljudi, ki jedo žabe.

— Ali je res, Boga ti, pisar, — ga vpraša Rado Krnja, — da Talijani jedo kače?

— Res je, — odgovori pisar, — videl sem jih na svoje oči. Ponujali so jih tudi meni: Izvolite — šinor Panto — šinor pomeni pri njih gospod — izvolite — jaz pa sem rekel: Hvala lepa nimam "a-petita". Tako sem jim rekel a sam pri sebi sem mislil: Pojdi, zgaga, če bi jedel kače, ostal bi bil na Srbskem, pa bi bil bogat človek.

— Pa kako jih pripravljajo, Boga ti, pisar, — vpraša krmar in udari pisarja po rami z vso težo svoje roke, kakor po navadi spuščajo upniki roke na rame svojih dolžnikov.

— I kako... s čebulo! Sprazijo malo čebule in tako... pridonejo še nekaj, da diši.

In tako je znal pisar marsikaj povedati, kako je po svetu. Ekar se pa napije, takrat pozabi, kako je trezen govoril, pa pove seveda vse drugače.

Bil je ravno nekakšen praznik, pa kam naj gredo verniki po maši kakor v krčmo! In baš ta dan je govoril pop Pera v cerkvi, da so prazniki zato tukaj, da se kristjani telesno in duševno spočijejo. Zato so odšli vsi brumni poslušalci od službe božje v krčmo in so našli tam že pisarja duševno spočitega. Pripovedoval je ravno, kako je na svoje oči videl človeka, ki je letel kot ptica. Tri "šravfe" je imel, dva pod pazduhami in tretjega pod trebuhom: in tu pisar pokaže, kje so bili ti tri "šravfi".

— Najprej odvijte tista dva šravfa pod pazduhami, evr... evr... pa mu zrastejo perotnice, potem zavrti tisti šravf pod trebuhom evr... pa mu se nekaj med nogami napne — kakor nekakšen meh, a z vrvo je privezan k zemlji... In takrat — poslušalci napenjajo ušesa, in ko pisar vidi, kako je vse radovedno, u-molkne — polagoma izpije kozareček in pravi:

— Naročil, Arsen, naj mi prinese še enega.

Arsen seveda naroči.

— In potlej, puf, puf... nekaj začne pokati, meh med nogami se napenja in vzdigne, perotnice gredo narazen in človek se vzdigne kakor ptica leti, leti... Marko naroči!

— Ali sme vsak? — vpraša Rado Krnja.

— Vrag ga vedi! Nemoi so mi rekli: Izvolite tudi vi, signor Panto, poskusite, a jaz sem dejal: — Hvala! — Pa mi je še sedaj žal, da nisem.

— Tebi je bilo ravno treba, — je omenil nekdo.

— In tako je pisar pripovedoval, dokler ga je kdo poslušal. A poslušalci se odhajali drug za drugim, in zadnji je ostal Rado Krnja.

Ko sta bila sama, se mu Rado zaupno približa, sede za njegovo mizo, naroči rakijske in začne:

— Ti pisar, ti si, takorekoč neen človek.

— Ako sem učen, se bo že izkazalo, a ne trpim, da mi kdo to reče, — veli pisar, srkne rakijsko in vtakne prste v opismikova žepa.

— Prosim, prosim, — doda Rado Krnja, — nekaj drugega gem misli.

— No, kar povej!

— Ali veš, kam je šel pop iz cerkve?

— Najbrže k Anici, ako ne kam drugam.

— Zares, Boga mi! Pa še nekaj drugega sem ti hotel povedati.

Ali vedeti je treba, da je bil Rado Krnja vdovec in da ni zločija da bi Rado imel spet družico. Ali tako so mu ves posej pokvarili oni, ki tolajijo vdove.

— No, kaj je to nekaj drugega? — Pa zakaj ni bil župan zjutraj v cerkvi?

— A, kaj jaz vem, — odgovori ravnodušno pisar in naroči rakijsko na Radov račun.

— Zato, ker je bil med mašo pri Anici, in po vasi šepetajo, da ni bilo to prvič.

— Kaj — župan? Pa zakaj to meni prikriva? — skoro zavpije pisar in udari ob mizo, Zatem izpije še kozarec pa se vzdigne.

Rado Krnja je ostal sam v krčmi, da plača pisarjevih petnajst čaš, a oni je zaloputnil vrata in šel iskat župana.

TRETJE POGLAVJE.

V tem poglavju Anica brez posebnih razlogov rodi možko dete trinajst mesecev po smrti svojega moža.

Mnogo časa je že minilo od tedaj, kar je Rado Krnja govoril pisarju v krčmi o županu in popu, in kar je pisarja tako razburilo. In zli se, da sta se od tedaj on in župan gledala nekako postrani.

A Rado Krnja niti sedaj ni miroval, temveč je čenčal naprej in govoril po vasi toinono. Pop se pa zato niti nismenil ni, le enkrat mu je rekel tako po očetovsko in blago, ne da bi mu očital:

— Ako še enkrat zvem, da lajša toinono za menoj, ti bom pa že tako prilobil, da ti bodo zleteli vsi zobje v grlo! Da si me slišal! In tudi nafore (nafora: koščki kruha, ki jih pravoslavni svečniki deli pri pravoslavni službi vernikom), ti več ne dam v cerkvi.

Rado Krnja pa — kot vsak drugi pobožni faran — reče popu: — Seveda če bi bila cerkev trg, a nafora navaden mišmaš, bi mi lahko dal ali pa ne dal. — In meji zobje, pop, če mi zlete v grlo, potem tudi tvoja kapa ne bo pretesna, temveč ti uide preko nosa in ušes. Ako pa lajam, pop, si me v šoli ti tega naučil!

Pop je bil pameten človek in m Rado ničesar odgovoril, samo pogledal ga je žalostno in usmiljenja polno kakor izgubljeno ovco, ki je vstanu celo popu izbiti kapo z glave.

Za Rada pa se skoraj ne more reči, da bi bil izgubljena ovca: prej bi se lahko reklo, da je izgubljen ovčen, ker odkar se mu je izmuznila že tretja vdova in ni bilo upanja, da bi se mogel še kdaj oženiti, je začel po vasi razgrajati tako, da sta župan in pisar razmišljala, kako bi se mu odbili rogov.

Naposled bi se bil morda še kdo v vasi oziral na Radove besede, da se ni zgodilo nekaj drugega.

Bil je to velik praznik, mislim Oznanjenje Gospodovo, in mnogo ljudstva se je zbralo v Prelepnic, celo iz drugih vasi. A kadar se taklo zbere ljudstvo, pop Pero ne izpusti prilike, da ne bi v cerkvi kaj povedal. Od tedaj je kakih pet ali šest let, odkar se je popu Peru za hotelo, da bi bil narodni poslanik. In od tedaj večkrat govori v cerkvi. Raja iz Krmanov je celo enkrat dejal: — Zares, pop Pero bi nas dobro zastopal.

Glavno pri tem pa je to, da je tudi sam pop tako mislil.

Od te dobe zahaja pop Pero tudi bolj pogosto v krčmo. In v krčmi udari celo včasih s pestjo po mizi in zavpije: — Oni tam gori ne vedo, česa je narodu treba, in ga ni, ki bi jim to povedal! — In pri pridigah pa je rad to povedal: — Narodu je treba, da ima dobre zastopnike pred Bogom, pa tudi pred posvetno gospodko. Dober zastopnik pred Bogom mu pove narodne molitve, a dober zastopnik pred posvetno gospodko pove in brani narodne želje.

Torej na Oznanjenje Gospodovo je pop Pero v cerkvi pridigoval, in navajnejše, kar je povedal, je bilo, da je treba, da na zapuščen

njvi vsi skupno delamo. To, kar je hotel povedati, je pop zelo lepo povedal, in služba se je lepo izvršila, a nato so šli vsi iz cerkve, da se še zunaj pomenijo o tem in onem.

Sedli so pod kostanj, ki se razprostira pred cerkvijo, a kdo je tudi stal ali se naslonil na palico. Prižgali so si cigare in pipe ter se spustili v razgovor.

Kmet Isajlo iz Drajkovec pove, da je slišal od ljudi, da na Ruskem mori kolera. Začne se pogovor o tem, in štacunar pripoveduje na dolgo in široko, kako je brat njegovega dela umrl za kolero kot pišče. Rekel je: — Kar naenkrat nas pogleda vse po vrsti — a jaz sem bil še majhen — pa se prime z rokami za trebuh in umrje.

Nato je pravil župan iz Burinca, da se bo vpeljal nek nov zakon za oboroževanje, ker mu je to povedal sam okrajni pisar. Pop Pera je seveda kot človek, ki misli na poslaniško mesto, moral tudi svoje povedati, pa je dejal: — Kar se tiče oboroževanja, je to gotovo potreba, a jaz nisem za davčni sistem oboroževanja.

Po tem razgovoru je nek odbornik opomnil, da bi bilo treba cerkev pobeliti, a ker ni nihče na to ničesar opomnil, so obrnili besedo zopet na druge stvari. Ko so se nagovorili in že vstali, da se razidejo, se jim je približal Rado Krnja:

— Bog daj!

Ali to je izgovoril Rado nekam hitro in tudi se ni zibal na levo in desno, ko je prišel, kakor navadno, temveč se je le smehljaj zadovoljno in zlobno.

— Bog ti daj sreče! — odgovorje vsi.

— Daj Bog! — pravi Rado. — Naj bi nam ta praznik prinesel vsem le dobro, in da bi nam leto bilo plodno, da bi imele ovce dosti jagnjet, da bi se krave telile, in da bi tudi vdove rodile same sinove! — To izgovori Rado kot bi n zdravljal, a zmiraj se reži hudomušno in gleda vse po vrsti.

Pop nekaj zamrmra, in začne potem kot v šali:

— E, e, govoriš kot bi napival, a komu?

Rado se smehlja še vedno pa reče:

— E, pa na zdravje vsem, a zdaj pojdemo v popovo hišo, da izpijemo kaj malega.

Tedaj se župan zopet spomni prejšnjega razgovora, da bi bilo treba cerkev prebeliti. Rado pa vzkligne:

— Ha, ali še ne veste, kaj je novega?

— Nič ne vemo, — pravi Isajlo, — povej ti, ako kaj veš.

— Da, bom povedal, zares bom povedal, ker je vredno, da zveste, da zve ves svet, a ne le ključarji in občinski možje. — Zadnje besede je nalašč močno podaril in nadaljeval:

— Veste li, da je vdova Anica danes zjutraj dobila sina?

Pop se je delal kot da ni slišal in je nekaj požrl in potegnil kapo na čelo. Vprašal je:

— Pa katera vdova? Ali Savka?

— Ne Savka pop, temveč vdova Anica.

Pop je požrl ono kar je že privikrat požrl — in tudi koleno se mu je zašibilo, pa to se pod sukno ne vidi — ter pogleda župana, župan pogleda odbornika, odbornik pogleda štacunarja Jova, a štacunar kot najmlajši v društvu pogleda v tla. Slednjič dvigne štacunar Jovo glavo in pravi:

— E, naj bo srečna in zdrava! Menda ne pojemo k njej na botrinjo, ajdimo k popu!

— Ali pomislite, ljudje božji, da je zdaj leto in mesec dni, odkar je umrl njen mož Alempij.

— Tako bo, da, — izgovori pop čisto resno. — Spominjam se, kot da je bilo danes; ni bilo več pomoči zanj. A dober je bil pokojnik, samo malo predolge prste je imel.

Tedaj se Rado brne k Isajlu pa pravi:

— Ali rode pri vas — za Boga — vdove trinajst mesecev po moževi smrti?

(Dolje prihodnjik.)

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKEI DNEVNIK V ZDRAZENIH DRZAVAH.

Zanimivosti o sanjah.

Ne samo ljudje, tudi živali in morda tudi rastline znajo sanjati. Iz brezveznih glasov, ki jih izpušča pes v spanju, spozna lovec z lahkoto, koga pes v sanjah preganja: zajca, lisico ali volka. — Tudi nekateri ptici, na primer kanarčki in papige se v spanju oglašajo. Čimboli je človek inteligenten, tembolj komplicirane so njegove sanje. Sanje divjakov so fantastičnega značaja.

Človek misli neprestano: njegova možganska baterija je napeljena, ves čas njegovega življenja do smrti in funkcionira dan in noč. Človeške misli so vedno odete v obliki, ki jih črpa domišljija iz spomina. One izvirajo iz sluha, okusa, vonja, tipa in vida.

Drugače pa je v sanjah. Sanje se ne pokoravajo logičnemu misljenju, ne poznajo zakona privlačnosti in časa, niti ne kontrolo resničnosti. Fantazija, ki se mora v budnem času podvreči diktaturi misli, postane v sanjah brezobziren gospodar, ki ne pozna nobene discipline.

V sanjah plavamo takorekoč v zraku. Govorimo n. pr. z medvedom, ki se v naslednjem trenutku izpredenji rečimo v sestili. Ali pa valjamo po strmini stekleno kroglo, ki pa že ni več steklena krogla, ampak krasen park. V sanjah povzroči včasih ena sama nepremišljena beseda včasih strašno grozo. V snu se kratek trenutek zdi kakor cela večnost.

Recimo, da zaspiš pri odprtem oknu. Čuvaj na sosednjem vrtni izstrelil strel. Ta strel bo vzbudil v tebi dolg sen in doživel boš celo vrsto dogodivščin, ki jim pa strel ni izhodišče, ampak že konec. — Potem si se zbudil in v ušesih ti bo še vedno brnel odjek strela.

Kdo se ne spominja sanj, ki jih je imel v vročici pri 40 stopinj Celzija? Te sanje utegnejo biti po obliki med seboj različne, po občutku pa so si enake. Najprej se pojavi občutek neugodja, kakoda bi poslušal koga, ki neprestano govori; nato nastane gibanje, ki se vedno bolj veča, dvigne se

SMRT ŠPANSKEGA DRŽAVNIKA

Te dni je v Madridu nemadoma umrl Antonio Maura, večkratni ministrski predsednik in voditelj španske konservativne stranke. Antonio Maura, rojen leta 1852 je bil svoje čase znan kot eden najboljših odvetnikov v Madridu. V politično življenje je stopil kot konservativce in je kmalu postal šef stranke. Ponovno je bil ministrski predsednik, prvič od leta 1903 do 1904, drugič od leta 1907 do 1909. Obdoba in usartitev znanega revolucionarja Ferrerja ki se je udeležil barcelonske vstaje, je izzvala protest kulturnega sveta in padec drugega Maurovega kabineta. Sledil mu je liberalni režim.

V svetovni vojni se je Maura zavzemal za nevtralnost Španije. Leta 1919 je zopet prevzel predsedstvo vlade in je načeloval koalicijskemu kabinetu do decembra 1919. Četrtilje je sestavil vlada 13. avgusta 1921, ki naj bi rešila špansko oblast v Maroku. — Umaknil se je nato vsled ostrega napada liberalcev, zlasti grofa Romanonesa. Pozneje se je o Mauri le malo čulo v političnem svetu.

Klerikalni in sloviti Maura je bil mnogo osovražen med svobodoljubnimi sloji Španije. Že leta 1904 in 1905 so bili nanj izvršeni neuspeli atentati. Leta 1910 pa je bil na kolodvoru v Barceloni zalet od atentatorjev krogla, toda smrti je ušel. Kolika je bila mržnja do njegove strahovlade, priča sicer neobičajno dejstvo v zgodovini parlamentarizma, da je leta 1910 izjavil vodja socialistov Iglecias, da se mora Maurin povratek na vsak način preprečiti, četudi z atentatom.

Poroka.

Poročil se je znani in spoštovani industrijalec in župan v Ajdovčini Ignacij Kovar z Pijo Šaplo iz ugledne družine v Štirijah.

Ponarejeni bankovci.

WASHINGTON, 9. C. 10. jan. Tajna služba Združenih držav je objavila, da krožijo po deželi ponarejeni petdolarski in dvajsetdolarski bankovci. Ponarejeni so takozobno, da jih je le težko ločiti od pravih.

Mladi Stinnes je dospel na Kubo.

HAVANA, Kuba, 10. jan. — Sem je dospel iz Združenih držav Edmund Stinnes, sin znanega nemškega milijonarja Ingona Stinnesa. Tukaj se bo mudil par dni, nakar bo odpotoval v Mehiko.

Ako pošiljate denar v domovino, bodisi v Dinarijih, Lirah ali Dolarjih:

- želite dobiti denar iz starega kraja;
- hočete naložiti svoje prihranke varno po 4% obresti;
- imate rešiti kako zadevo tu ali v domovini;
- nameravate spomladi ali kasneje v domovino;
- rabite sploh kako pojasnilo v bančnih zadevah,

se lahko obrnete s polnim zaupanjem na priznano domačo

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Veselo Novo leto vošči vsem rojakom, znancem in prijateljem —

Jaka Gorjanc,

upravitelj podjetja:

American Line, Anchor Line, Cunard Line, Red Star Line, White Star Line, White Star Dominion Line in Kraljevi Holandski Lloyd.

Ljubljana, Kolodvorska ulica 11. a.

Slovensko - Amerikanski Koledar

za leto 1926.

je gotov in smo ga razposlali vsem, ki so ga do zdaj naročili.

Letos je zelo zanimiv in bo vsak zadovoljen.

Cena mu je 50c.

Kdor ga želi imeti naj pošlje znamke ali pa money order.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

VABILO

Vstanovni veselici s predstavo in koncertom

katere priredi

SLOVENSKEI DOM

V NEDELJO, DNE 17. JANUARJA, 1926

v šolski dvorani na Montrose in Grand Avenues, Brooklyn, N. Y.

Pri tej prireditvi sodelujejo vsa perva, dramska in kulturna društva greaternewyorskkih Slovencev.

Pri tej veselici iz prijaznosti sodeluje tudi naša umetnica g. Avgusta Danilova, ki bo nastopila v posebno privlačni predstavi.

ČISTI PREOSTANEK TE PRIREDITVE JE NAMENJEN ZA ZGRADBO SLOVENSKEGA DOMA. Zemljišče je že kupljeno, načrt za poslopje je izdelan in z izdajanjem se bo v kratkem pričelo.

Ta veselica pa ni namenjena samo zabavi, temveč se priredi v prvi vrsti iz razloga, da se vsem nudi prilika, da dobijo pojasnila, katera želijo. Obenem pa se moremo tudi bolj dogovoriti za složno skupno delo. Ako hočemo imeti svoj Slovenski dom, je složno delo neobhodno potrebno.

Pričetek ob 4. popoldne.

Vstopnina: sedeži I. vrste 75c; II. vrste 50c.

PRIDITE TEDAJ VSI, KOMUR JE PRI SRCU SLOVENSKEI DOM!

K obilni vdeležbi vabi —

O d b o r.

GOSPODAR PLAVŽEV.

Francoski spisal Georges Ohnet.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

62

(Nadaljevanje.)

Za trenutek sta stali obe nasprotnici molče, pripravljeni na boj. Vsi gostje so odšli navzdol v park in Claire in Athenais sta bili navezani na svoje lastne sile.

— Sediva, ali hočeš? — je rekla Claire na kratko.
— Torej bo dolgo trajalo? — j vprašala Athenais, ki je pričela zdehati.

— Upam, da ne, — je odvrnila Claire.
Athenais se je naslonila nazaj v naslonjaku, iztegnila nogi ter pričela opazovati svoje čevlje. Prošnji Claire je očitno pripisovala le malo važnosti.

— Prositi te moram nekaj, — je nadaljevala Claire.
— Kako naj ti bom na uslugo? — je vprašala Athenais brezbržno.

— Zelo lahko. Zadnjikrat tekom lova v gozdu, ko si odvedla mojega moža, si me vprašala, če sem mogoče malo ljubosumna...
— To je bila le šala, — je rekla Athenais.
— Slaba šala, kajti s tem si pogodila resnico, — je pojasnila gospa Derblay.

Athenais, skrajno presenečena vsled te pripombe, je opustila svojo malomarno pozicijo ter postala pozorna.

— Ti ljubosumna? — j vzkliknila.
— Da.
— Name? — je vprašala vojvodinja.
— Nate, — je potrdila Claire in s prisiljenim usmevom je nadaljevala: — Vidiš, da sem odkrita. Zdi se mi, da se peča moj mož s teboj nekoliko več kot je potreba in obračam se vsled tega direktno nate, da napravim konec tem galanterijam, ki nimajo zate nikake vrednosti in ki so mučene zame.

— Moje drago dete, — je vzkliknila Athenais, — kaj, ti si trpela ter nisi tega povedala? Ali ne pretiravaš nekoliko? Res se ne spominjam nobene stvari, ki bi mogla potrditi tvoj sum. Gospod Derblay je bil zelo uljuden napram meni in zdi se mi, da mu ugaja moja zabava a taka simpatija je med sorodniki razumljiva in dovoljena.

— A jaz trpim vsled tega — je ustrajala Claire.
Mala vojvodinja se je vzravala ter odvrnila ostro:
— Moja draga, stvar tvojega moža je potolažiti tvojo bol. Obrniti se moraš na njega, kajti jaz ne morem ničesar storiti...
— Vendar, lahko prekinem svojo zaupnost.
Vojvodinja je izpremenila ton svojih besed:

— Na kakšen način lahko dosežem to? S tem da sem neprijazna napram tvojemu možu? Prvič bi pomenjalo to naprtili si skrajno nadležno breme in drugič, ali smatraš to sredstvo za uspešno?
Pri tem se je nasmešnila z ono bahavostjo ženske, ki se zaveda svoje moči.

— Tega ti nočem predlagati, — je odvrnila Claire mirno.
— Kaj pa?

Madama Derblay se je ponišljala za trenutek, a rekla nato hitro:

— Želim, da izostaneš nekaj časa iz naše hiše.
— To praviš meni?
— Da, — je odvrnila Claire nežno. — V prosečem tonu zahtevam to od tebe. Smatraj me za blazno, a izpolni mojo željo ker gre za mojo življensko srečo.

— In kakšne preteve naj se poslužim pri tem? — je rekla Athenais. — Kaj bodo rekli ljudje ob tej nenadni ločitvi, slični spori.

— Skušali bodo pojasniti to na najboljši način.
Trma nasprotnice je spravila Athenais v veliko zadrego. Vide-la je, da je Claire močnejša kot je domnevala in da bo vse izgubljeno, če bo le količkaj popustila. Vsled tega je sklenila lotiti se korenike zla.

— To se nam ne bo posrečilo, — je rekla, — ter bi v vsakem slučaju zame skrajno neuspešno izpadlo. Odkrita si bila in tudi jaz hočem biti. Nova sem v svetu, v katerega me je uvedel vojvoda de Bligny. V tem svetu mi ugaja in skušam ohraniti mesto, katero sem si znala priboriti. Ta svet pa je strog in jasno je, da mi bo marsikdo skušal vzeti mesto. Zelo me zavidajo. Ti imaš svojo ljubezen, jaz svojo častihlepnost. Razumem, da hočeš obvarovati prvo. Pusti me, da branim drugo.

Claire, ki se je pričela tresti, ter se le s težavo zadrževala, bi najraje zdrobila to podlo bitje.

— Torej odklanjaš mojo prošnjo? — je rekla z napol zadušnim glasom.
— Zelo proti moji volji, A odkrito rečeno, stavi se na moje mesto!

Porogljivost teh besed je bila tako očitna, da ni mogla Athenais zatreti smehljaja.

Claire je stopila korak naprej in ne da bi se obvladala še naprej, je vzkliknila:

— Jaz naj se stavim na tvoje mesto? Ti si se stavila na moje mesto ter skušas danes storiti isto. Odkar te poznam me zasleduješ s svojo zavistjo in svojim sovraštvom. Kot deklica si mi vzela zaročenece, kot žena mi skušas odvzeti moža. Nisem znala ohraniti prvega, a si ne bom dala iztrgati drugega.

— A, tako daleč je prišlo! — je vzkliknila Athenais ki se je tresla od srda. — Dobro. Proč z maskami! Da/izza svoje mladosti ti vračam s sovraštvom zaničevanje, s katerim ste me obkladale ti in temi enake. Celih deset let si me morila s svojim imenom, bogastvom in duhom. Dobro, danes pa imam jaz milijone, sem vojvodinja in prosee se moraš obrniti name.

— Čuvaj se, — je rekla Claire, — jaz ne prihajam iz družine, ki se da žaliti brez kazni.

— In jaz, — je rekla vojvodinja, — nosim ime, ki me stavlja visoko nad tvojo jezo.

— Jaz bom dala odločiti glede tvojega obnašanja napram meni.
— Koga? — je vprašala Athenais porogljivo.
— Svet.

— Kakšen svet? Tvoj, h kateremu sem se dvignila ali moj, do katerega si se ponižala?

Katerikoli svet, v katerem je najti poštene ljudi, ki smatrajo za svojo dolžnost spoštovati druge, če zaslužijo to spoštovanje. Glasno bom ponovila to, kar sem ti ravnokar rekla. Javno te bom označila za tako kot si v resnici in rato bomo videli, če je ime, ki ga nosiš, tako visoko, da lahko pokrije podlost in nizkost tvojega mišljenja.

Vojvodinja je hotela odgovoriti, a v svojem srcu je zaman iskala prunerih besed. Ker ni mogla govoriti, je skušala vsaj dati izra-

za svoji jezi z žaljivo kretnjo. Ker pa je videla Claire pred seboj, tko odločno in bojevito, jo je obšel strah. Umaknila se je nazaj ter vzkliknila:

— Ti hočeš napraviti škandal?
— Izvesti hočem božjo sodbo. Zadnjikrat ali hočeš izpolniti mo jo zahtevo?

— Ne, stokrat ne, — je ponovila Athenais, škripajoč z zobmi.
— No, videla boš.

Od terase sem je bilo čuti prihajajoče korake in večeli glasovi so prodirali skozi odprto okno v salon. Na peronu se je prikazal Filip z baronico ob roki.

Vojvoda, ki se je šetal z Le Brède-om, je sledil in konec je tvoril Moulinet, ki se je obesil na barona.

(Dalec prihodnjič.)

PARIA V INDIJI

Nad 50 milijonov ljudi živi v Indiji, ki nosijo ime "Paria". Njihova kožna barva je bolj temna, dočim imajo drugi rodovi nekoliko svetlejšo barvo. Njihovo obliko tvori kratko, preko ledij vrženo sukno najnavadnejše vrste; nezadostno je celo napram najslabjši obleki revežev med Hindujci. Držati se morajo kot najnižji sužnji. Pred vsakim človekom, ki ni iz njihovih vrst, se morajo umakniti, priklanjati se morajo na levo in desno, svoja usta zakrivalo z roko, sploh gledajo, da ne pridejo z drugimi ljudmi v nikak stik. Radi hodijo ob morskem bregu ali čez nizko brežno gorovje, z gozdiči zaraščeno. Gibljejo se v ozadju riziatega polja po raznih krajih. Okoli vsakega takega polja je napis v svrhu namakanja. Če se mu bliža Hindu, se mora Paria umakniti. Že od daleč mu prvi z roko ukaže, da mu mora pustiti pot prosto. Če takoj ne uboga, kriči Hindu nanj iz polnega grla in Paria stopi v stran, najmanj kakih deset korakov. Četokrat mora stopiti v vodo, samo da se ogne Hinduju. Paria ne sme niti v trgovino. Ustaviti se mora precej daleč pred bazarjem, kjer misli kaj kupiti. Na vogalu ceste čaka in pokliče trgovca in mu pove, da hoče riža in drugih stvari. — Obenem pokaže z roko na kamen, kamor je položil denar. Trgovce pride na pesto, vzame denar, ga prešteje in potem prinese blago, katero dene na kamen. Paria pihiti po svoje kupljene reči in iz-gine, kakor mogoče hitro. Če ima kaj prodati, kakšno pletenino, herbase itd., jih položi na rob ceste, ki vodi na trg in iz primerne daljave jih ponuja na prodaj. — Zadovoljen pa mora biti s tem, karkoli mu kupce odšteje na kamen.

Tako živi etdeset milijonov Indijcev v strašnem splošnem zaničevanju. Se veljajo izreki starega zakonodajca Manu, po katerih ima Paria bivati izven krajev, nosijo naj oblike mrtvih, svoje je jedi naj zajemajo iz razbitih posod, tavajo naj neprestano okoli. Noben človek, ki hoče vsrčiti svojo dolžnost, ne sme z njimi občevati. Sicer ta zakon na papirju ni več v veljavi, toda izjava se še vedno v polni meri. Paria so izključeni iz vsakega pouka, iz vsake izobrazbe. Delajo, kjer kaj dobe, herajo, posesti nimajo nobene. Strašno je življenje v bedi in smradi, umazani hodijo okoli in veasih jedo celo mrhovino. — Njihova vera je nizko stoeče poganstvo. Vrsti se sicer zadnje čase precejšnja dobrodelnost in angleška vlada se tudi trudi, da bi ublažila obstoječe razmere, toda predno se bo v tem pogledu res kaj poznalo, poteče še silno mnogo časa.

Spitzbergi — Svalbard.

Spitzbergi so po pogodbi z dne 9. februarja 1920 pripadli Norveški, ki jih je šele letošnjo poletje anektirala. Ime so spremenili v Svalbard, t. j. Mrzla obala, ki velja odselek kot uradni naziv. To ime je bilo namreč prvotno, ki so ga dali celemu otočju islandski mornarji, ki so ga leta 1194 odkrili. Svalbarda ne pristejajo Norvežani k svojim kolonijam, temveč tvorijo to ozemlje le okraj norveške države. Otočje je bilo pred svetovno vojno last treh držav, Rusije, Švedske in Norveške. Svalbard je jako važen razdaj premogovnikov, kjer kopljejo izvrsten premog; v novejšem času pa so odkrili tudi znatne plasti marmornja.

ZDRAVLJNOST SLINE

Najcenejše zdravilno sredstvo, ki ga ima človek na razpolago in ki mu je ob vsaki priliki takoj pri roki, je slina, ki je že v najstarejših časih igrala jako veliko vlogo. Zato bo pač umestno, ako o njej kaj več povemo. Med Izraelci je bilo zdravljenje s silno tako razširjeno, da je bilo v prepovedi za sobotni dan te vrste zdravljenje tudi izrečno omenjeno. Iz svetega pisma dalje vemo, da je Gospod ozdravil bolnike tudi s slino. Rimski pisatelj Makrobij poroča, da so Rimljani svojim otrokom takoj osmi oz. deveti dan po rojstvu oslinili celo glavo, da so jih tako obvarovali nezgod za poznejše življenje. Plinij nam pove, da je človeška slina kačam tako škodljiva, da poginejo, ako jim pride v žrelo. Galen pa je bil celo priča dogodku, ko je bil skorpion s človeško slino zastrupljen in je takoj poginil.

Veliko pozornost pa je vzbudila sedaj v najnovejšem času vest, da se je posrečilo znamenitemu zdravniku dr. Bergmannu dokazati na podlagi dolgoletnih poskusov, da vsebuje človeška slina res zdravilno moč. Izkazala se je dosedaj zlasti pri štirih boleznih, kot tako poginil.

Dalje trpijo mnogi ljudje na tem, da vsebuje želodec preveč želodčne kisline, kar povzroča bruhanje in podobne neprijetnosti. Slina, ki je navadno alkalna, pa popolnoma nevtralizira želodčno kislino, ako je pride do vaj v želodec. Taki ljudje morajo v tem slučaju vsako jed dobro prežvečati, da pride s hrano čim več sline v želodec. Zlasti zdravilna pa se je izkazala slina, kadar je želodec poln uljes in ne prenese nikake hrane. Teda navadno od-povečajo vso druga zdravila in človeku ne preostane drugega kakor da se posluži v obilnejši meri svoje sline.

Mnogim ljudem je dalje debelost jako nadležna in preizkušajo vsakovrstne čaje in zdravila, da bi se je znebili in bi postali zopet vitki. Eden glavnih pogojev pri tem je, da se čim manj vode do-vaja telesu. Pri tem pa ne zadošča, da se človek kolikor mogoče vzdrži vode ter je bolj suhe jedi. Na ta način postane nemreč kmalu že-jen, in sicer tako zelo, da se ne more več vzdržati vode ali pa vsaj vodenih, sočnih jedi. Radi tega se ljudje navadno poslužujejo parnih kopeli, pri katerih se človek jako spoti in odvaja mnogo vode iz telesa.

Toda prišli so na to, da ima prekomerno potenje lahko jako škodljive posledice za sree. Zato je tudi tu zdravljenje potom sline ne-najsigurnejše. Pri pogostem žvečenju namreč oddaja človeško telo brez vsakršnih hujših posledic toliko množino vode, da začne polagoma izgubljati na svoji težji. Iz tega sledi dalje, da služ slina tudi pri vodenici kot jako izerno zdravilno sredstvo.

Ko je profesor Frerichs delal svoje znane poizkuse o prebavi in je pri tem vsak dan mnogo svoje sline porabljal, je čutil, kako ga neprestano tišči želodec, da mu primanjkuje teka ter tudi razpo-loženja za delo. Ako se pomisli-mo, kako važno delo opravlja sli-na poleg tega v ustih, da ohranja vedno mokro sluznico, da spre-mi-

BERLINSKA KRALJICA

MODE

Berlin ima kraljico mode! — Otroci mode so si zbrali te dni svojo kraljico ter se klanjali spodobno in veselo graciozni zastopnici ženske lepote in dražesti. — Tam kjer so sicer dirkala po šest dni zaporedoma kolea, kjer so se sukali drsaki, se je gnetlo to pot okoli arene mnogo gospodov - vesčakov, ki so izvolili izmed sto vitkih manekinov najlepšo. Gracijozno se kretajoče dame v kratkih, avilnih krikih, numerirane, so se borile z zapeljivim orožjem lepote za Parisovo jabolko. Sodniki niso imeli lahke naloge, težko se je bilo določiti. Okrog dveh jutraj šele je prišlo do zedinjenja in Georg Aleksander je odel številko deset s škrlatnim plaščem. Sledilo je viharo odobravanje, sodbja je bila dobra. Slav-nostem spreved, častna loža. Vi-sokega, vitkega, a vendar stasitega manekina z gladkopokešno bubi-glavico, nežnimi, plemeniti-mi potezami je doletela ta sreča: Sonja Ivanovič, 18-letno nemško-Rusinja. Kavalirji se gnetejo okrog nje, vsak hoče biti prvi, ne-umorno pleše vso noč, vsakokrat z drugim. 25 mark v prilog berlinskim revežem stane z njo vsak ples. Svojemu šefu je nastavila deklica takoj pištolo na prsi: — Zvišanje plače za sto mark, saj je vendar kraljica mode! — Neki filmski režiser jo hoče posneti za platno. Tucat drugih ji ponuja roko v zakon ali kaj podobnega. Šele jutraj je bilo konec veselja in sen o kraljici dosanjan. Danc-skaklja Sonja s svojim prožnim telesom zopet po modnem salona Hess in dogodki onega večera se ji zde najbrže kot lepe sanje.

ŠE NEKAJ O FRANCU FERDINANDU

O pokojnem prestolonasledniku Francu Ferdinandu se je zadnje čase zopet precej razpravljalo v nekaterih nemških monarhističnih listih. Solzava poveljevanja pa v odgovor vzbujajo samo nove verodostojne informacije, ki neusmiljeno razgaljajo karakter in naturo Franca Ferdinandana. Tako se zdaj doznajajo tudi naslednje zanimivosti:

Franc Ferdinand je posebno na svojem gradu v Konopištu neusmiljeno ravnal z vsem svojim u-sluzbenstvom. Maltretiral in šikaniral je vse, ki so mu prišli v bližino in je nekoč v svoji divjaški naturi začel s puško streljati na vrtni na tulipane, da so se delaveci komaj razbežali.

Pruski Viljem je dvakrat posetil Konopište in obakrat sta se s Franc Ferdinandom do skrajnosti nakresala pijače. Tu si je Franc Ferdinand izmislil posebno plemenito dvorsko zabavo: služinec je sredi noči moral z nositi v dvorano vse peteline, nakar sta oba dvorska junaka z golimi sabljami in baje tudi golih teles aprizorila krvavo morijo nad petelino armado.

Do naivnosti se pretirava tudi "vzorna" zakonska zvestoba med Francem Ferdinandom in njegovo ženo Sofijo. Res je bila Sofija spočetka silno udana svojemu so-prugu, pri čemer pa je seveda bila tudi do skrajnosti ljubosumna na vsako damo, s katero je soprog količkaj prišel v dotiko. Zasledovala ga je povsod in si dobavljala informacije o slehernem njegovem koraku. Polagoma pa je tu-di ta "zvestoba" pojenjala na e-nostaven način: Sofija je začela gojiti precej ozke prijateljske zveze s svojim osebnim tajnikom, ki jo je spremljal povsod, a to je bilo nadvojvodi zelo po volji, ker je bil s tem osvobojen ljubosumnosti in zasledovanja, ki mu je pogostoma bilo prav nadležno.

nja škrob v sladkor ter da omeh-čava jedila in jih tako napravlja spremljiva za želodec, vidimo šele, kako velike važnosti je slina za človeški organizem in da je jako važna tudi pri prebavi. Zato imajo nekateri ljudje navado,

Kretanje parnikov - Shipping News

14. januarja: Thuringia, Hamburg.	10. februarja: La Savole, Havre.
16. januarja: Paris, Havre; Majestic, Cherbourg.	11. februarja: Westphalia, Hamburg.
20. januarja: Pres, Harding, Bremen.	13. februarja: Paris, Havre; America, Bremen; Pittsburgh, Cherbourg, Bremen.
21. januarja: Deutschland, Hamburg, Bremen, Bremen.	16. februarja: Berlin, Cehrbourg, Bremen.
23. januarja: Andania, Cherbourg.	17. februarja: Albert Ballin, Hamburg.
27. januarja: Suffren, Havre.	20. februarja: Aquitania, Cherbourg; Pres, Har-ding, Bremen.
29. januarja: Martha Washington, Trar.	24. februarja: De Grasse, Havre.
30. januarja: Aquitania, Cherbourg; France, Havre.	25. februarja: Thuringia, Hamburg.
6. februarja: Olympic, Cherbourg; Pres, Roose-vett, Bremen.	27. februarja: Olympic, Cherbourg.

BOJ Z VOLKOVI

Strašen mrz divja po širni Rusiji. Ruski listi pišejo o napadih volkov na ljudi, hiše in sela. — Volkovi so lačni in lakota jih žene v človeško bližino. Nevarno je sedaj potovanje iz kraja v kraj z vozovi. Te dni se je pripetilo ne-kaj izrednega. Blizu Borhume se je vozil domov Arzenij Nikolaje-vič s svojo ženo in šestmesečnim otrokom. Gnal je svoja dva konja kar se je dalo, samo da bi prišel čimprej domov. Mrz je bil in bal se je tudi za svojega otroka. Tu pa pridrvijo volkovi in se spu-stijo za vozom, ki je dirjal z naj-večjo naglostjo. Volkovi pa imajo tudi buze noge in kmalu je Niko-lajevič uvidel, da se prične boj z volkovi, ki se ne more končati drugače nego s smrtjo. V obupu je žena vrgla svojega otroka v sneg, češ, tam se volkovi ustavi-jo, raztagajo otroka, tačas pa se mož in žena oddaljita toliko, da ju volkovi ne dohitijo več in do-speta domov živa. Volkovi so po-vohali zavoj z otrokom, ali tekli so naprej. Zagrabil so vozniaka in ga vrgli na tla. Žena se je borila z volkovi z dolgim nožem. Konja sta tekla in prispela domov, kjer sta se ustavila. Sosedje so šli gle-dat, kaj je, ker sta pridivila kon-ja sama domov brez voznika. — Žena je ležala na vozu vsa krava-vja. Kmetje so šli oboroženi po-vesti in našli od sosedja Nikola-jeviča le še kosti. Potem pa so is-kali otroka in ga našli nedotak-njenega, živega v pevoju. Ljud-stvo trdi, da se je zgodil čudež, ker so volkovi pustili otroka na miru. Žena je drugi dan umrla za za-strupljenjem krvi.

Od kdaj uporabljajo ljudje milo.

Že Plinij in Galen poročata, da so imenitnejši Rimljani uporabljali v svojih kopalnicah milo. Temu pa so se imeli zahvaliti Ge-nuanom, ki so že znali delati milo na ta način, da so mešali bukov pepel z lojem, ki so ga dobivali od koz.

Rad bi izvedel za JURJA in JO-SIPA SANKOVIČA, doma sta iz sela Žejane, občina Podgrad, Kastavo, Voloska. Prosim ju, da se mi javita, ker nimam imam nekaj važnega poročati. Če mi pa kdo javi nju naslov, dam na-grado. — Simon Sankovič (Dreznjalov), Ex 272, Bessemer, Penna.

Če hočete natančno poznati raz-mere v ameriški premogovni in-dustriji, naročite Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1926. Stane petdeset centov. V njem je natančno popisana polo-žaj premogovne industrije, o katerem se baš v sedanjem času toliko razpravlja v Ameriki. Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na-tančno poučen o potnih listih, pri-ljagi in drugih stvarih.

Pojasnimo, ki vam jih samore-m-dati valed naše dolgoletne iskranje Vam bodo gotovo v korist; tudi pri-poročamo vedno le prvotne par-nike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasno nove naselilniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, samorejo tudi nedržavljan-dobiti dovoljenje ostati v domovla-ono leto in ako potrebno tudi deji-tomadevna dovoljenja izdaja gen-ralni naselilniški komisar v Wash-ington, D. C. Prošnjo za tako do-voljenje se lahko napravi tudi New Yorku pred odpotovanjem, te-se pošlje prosiču v stari kraj gla-som nanovejšo odredbo.

KAKO DOBITI SVOJCH IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika a-svoje iz starega kraja, naj naš pri-pisje na poljskila. Na Jagonla rjebo pripisšenih in prihodnih treh letih, od 1. julija 1924 napre-vsako leto po 871 priseljenecov.

Ameriški državljeni pa samorejo dobiti sem bene in otroke do 18. le-ta bres, da bi bili štje v kvoto. T-rojena osebe se tud, do štjeje kvoto. Starši in otroci od 18. e 21. leta ameriških državljenov p-imajo prednost v kvoti. Pšlite u-pojasnimo.

Prošnjo vsmi liste na vsu po-ge; tudi preko Trsta samorejo je-goslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt St., New York

Kje je JERNEJ STANKOVIČ, doma iz Reke od koder imam zanj važne novice. Zdej se na-haja baje nekje v Clevelandu in preje je bil tri mesece pri meni na hrani. Prosim rojake, če kdo kaj ve, da mi poroča, ali naj se pa sam javi. — Andrej Kordiš, Box 427, Munising, Mich.

POZOR ROJAKI!

Naš potovalni zastopnik Mr. JOHN ŽUST bo obiskal rojake po Lawrence Co., Penna. — Komur je potekla naročnina na Glas Na-roda, naj jo obnovi pri njem. Tu-di sprejema naročila za razne knjige, ki jih imamo v zalogi. Ro-jakom ga toplo priporočamo.

Uprava "Glas Naroda".

Prav vsakdo -

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj ku-puje; kdor kaj prodaj-a; prav vsakdo prizna-va, da imajo čudovit uspeh —

MALI OGLASI

v "Glas Naroda".

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.